

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
Närings-, trafik- och miljöcentralen
Centre for Economic Development, Transport and the Environment

Jätelain vastaisten menettelyjen hallinnollinen käsittely ja laiminlyöntimaksu

Jätelain 131-133 §

Karpela Maria-Pia
Lakimies, Pirkanmaan ELY-keskus, ympäristönsuojeluyksikkö

13.11.2018

Mikäs asia tämä nyt onkaan?

■ Viranomainen?

- Laiminlyöntimaksun määrää ja myös mahdollisesta kohtuullistamisesta päättää se viranomainen, jonka valvontatoimivaltaan asia, jonka laiminlyönnistä on kyse, muutoinkin kuuluu. Näitä ovat yleisinä valvontaviranomaisina ELY-keskus ja kunnan ympäristönsuojeluviranomainen sekä muina valvontaviranomaisina Pirkanmaan ELY-keskus ja Suomen ympäristökeskus.

■ Mistä toiminnasta puhutaan?

- Kattaa jätelain hallinnollisesti velvoittavat seikat > eli hallinnollinen keino valvoa ja patistaa täyttämään laista tulevat velvollisuudet ilman että mennään rikosprosessiin

> Nyt kyse siis niistä hallinnollisista keinoista, jotka eivät kuitenkaan ole sanktioita (eli rikosprosessi voi olla myös ohessa, jotakin rajoituksia tosin on ja katsotaan ne myöhemmin)

Jätelain 131 §: Laiminlyöntimaksu

Edellä 6 luvussa tarkoitettu tuottaja tai tuottajayhteisö on velvollinen maksamaan laiminlyöntimaksua, jos tämä laiminlyö 101 §:ssä säädetyn velvollisuuden tehdä hakemus tuottajarekisteriin hyväksymiseksi.

Muutama kummallinen käsite tähän väliin:

- Tuottaja ja tuottajayhteisö= tuottajavastuun piiriin kuuluvien tuotteiden (JL 48 §) mukaisten tuotteiden markkinoille tuoja tai sellaisten yhteisö
- Tuottajarekisteri= PIRELY:n ylläpitämä rekisteri, jossa on tiedot tuottajarekisteriin hyväksytyistä

*Laiminlyöntimaksua on velvollinen maksamaan **myös**:*

- 1) tuottaja, joka laiminlyö 54 §:ssä säädetyn velvollisuuden pitää kirjaa ja toimittaa tiivistelmä kirjanpitoa koskevista tiedoista;*
- 2) jätteen kuljettaja tai välittäjä, joka laiminlyö 94 §:ssä säädetyn velvollisuuden tehdä hakemus toiminnan hyväksymiseksi jätehuoltorekisteriin;*
- 3) jätteen kerääjä, joka laiminlyö 100 §:ssä säädetyn velvollisuuden tehdä ilmoitus jätehuoltorekisteriin;*
- 4) jätteen kuljettaja, joka laiminlyö 98 §:ssä säädetyn velvollisuuden pitää mukanaan otetta jätehuoltorekisteristä;*
- 5) se, joka laiminlyö 121 §:ssä säädetyn siirtoasiakirjan laatimisvelvollisuuden, velvollisuuden pitää siirtoasiakirja mukana jätteen siirron aikana tai velvollisuuden vahvistaa jätteen vastaanotto; (6.6.2014/410)*
- 6–7 kohdat on kumottu L:lla 6.6.2014/410.*
- 8) se, joka laiminlyö jätteesiirtoasetuksen 18 artiklassa tarkoitetun asiakirjan laatimis- tai allekirjoitusvelvollisuuden taikka velvollisuuden pitää mukana asiakirja siirron aikana;*
- 9) jätteen siirtoa koskevan ilmoituksen tekijä, joka laiminlyö jätteesiirtoasetuksen 6 artiklan mukaisen vakuuden asettamisen ennen jätteen siirtoa.*

Mitä pykälä käytännössä tarkoittaa?

- Laiminlyöntimaksun määrääminen ei ole rikosoikeudellinen seuraus
- Maksun piiriin kuuluu laiminlyöntejä, joiden toteen näyttäminen on yksinkertaista ja jotka eivät vaadi tutkinnallisia toimia
- Maksua ei voida määrätä sille, joka on tuomittu rangaistukseen samaa asiaa koskevasta rikkomuksesta tai jos asia on vireillä esitutkinnassa, syyteharkinnassa tai tuomioistuimessa

JL 132 §: Laiminlyöntimaksun suuruus

Laiminlyöntimaksu 131 §:n 1 momentissa tarkoitettua hakemuksen tekemättä jättämisestä on yksi prosentti maksuvelvollisen edellisen vuoden tilikauden liikevaihdosta, kuitenkin vähintään 500 euroa ja enintään 500 000 euroa. Maksu 131 §:n 2 momentissa tarkoitettua laiminlyönnistä on vähintään 500 euroa ja enintään 10 000 euroa ottaen huomioon laiminlyönnin laatu ja laajuus sekä sillä saavutettu taloudellinen etu.

Laiminlyöntimaksua voidaan kohtuullistaa tai se voidaan jättää määräämättä, jos maksuvelvollinen osoittaa, että laiminlyönti on johtunut maksuvelvollisen erehdyksestä tai poikkeuksellisista oloista eikä maksuvelvollinen ole saavuttanut laiminlyönnin johdosta merkittävää taloudellista etua.

Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksella on salassapitosäännösten estämättä oikeus pyynnöstä saada laiminlyöntimaksun suuruuden määrittämistä varten Verohallinnolta yksilöimiensä yhteisöjen, yhtymien sekä liikkeen- ja ammatinharjoittajien verotusta varten antamat tiedot liikevaihdosta tai sitä vastaavasta tuotosta.

- Maksun suuruutta harkittaessa voidaan ottaa huomioon esimerkiksi laiminlyönnistä saatu taloudellinen hyöty, lupa- tai rekisteröintimaksu, joka on vältetty ja tulo, joka laittomalla toiminnalla on saatu. Maksun tulisi kuitenkin olla niin huomattava, että sillä olisi tavoiteltava vaikutus maksuvelvollisen toimintaan.
- Laiminlyöntimaksua voidaan kohtuullistaa tai se voidaan jättää määräämättä, jos maksuvelvollinen voi osoittaa, että
 - laiminlyönti on johtunut maksuvelvollisen erehdyksestä tai poikkeuksellisista oloista; eikä
 - maksuvelvollinen ole saavuttanut laiminlyönnin johdosta merkittävää taloudellista etua.
- Molempien edellytysten tulee täytyä kohtuullistamista harkittaessa.

- Koska laiminlyöntimaksun soveltamisen piirissä on vain rutiininomaisten hallinnollisten velvoitteiden laiminlyöntejä ja maksun määräämistä edeltää aina viranomaisen kehoitus laiminlyönnin korjaamisesta, maksun kohtuullistaminen tai määräämättä jättäminen voi tulla kysymykseen vain poikkeustapauksissa, mutta sen mahdollisuus on kuitenkin maksuvelvollisten oikeusturvan kannalta tarpeellinen.

JL 133 §: Laiminlyöntimaksun määrääminen

Laiminlyöntimaksun määrää valvontaviranomainen. Ennen maksun määräämistä 131 §:n 1 momentissa ja 2 momentin 1–3 kohdissa tarkoitetusta laiminlyönnistä valvontaviranomaisen on kehotettava kirjallisesti laiminlyöjää maksun määräämisen uhalla korjaamaan laiminlyöntinsä määräaikaan mennessä. Laiminlyönnin korjaamiselle on kehotuksessa varattava vähintään 30 päivän määräaika. Maksu voidaan määrätä 60 päivän kuluessa kehotuksessa asetetun määräajan päättymisestä, jos laiminlyöjä ei ole korjannut laiminlyöntiään. Ennen maksun määräämistä 131 §:n 2 momentin 4–9 kohdissa tarkoitetusta laiminlyönnistä valvontaviranomaisen on ensin huomautettava laiminlyöjää kirjallisesti ja kehotettava tätä samalla maksun uhalla olemaan toistamatta laiminlyöntiä. Maksu voidaan määrätä, jos toiminnanharjoittaja toistaa laiminlyönnin seuraavan kahden vuoden aikana huomautuksen antamisesta tai edellisen maksun määräämisestä. Maksu voidaan määrätä 60 päivän aikana laiminlyönnin toteamisesta.

Ja sama pykälä jatkuu...

Laiminlyöntimaksua ei voida määrätä sille, joka on tuomittu rangaistukseen samaa asiaa koskevasta rikkomuksesta tai jos asia on vireillä esitutkinnassa, syyteharkinnassa tai tuomioistuimessa.

Laiminlyöntimaksu 131 §:n 1 momentissa tarkoitetusta hakemuksen tekemättä jättämisestä voidaan määrätä uudelleen laiminlyönnin jatkuessa, kun edellisen maksun määräämisestä on kulunut vähintään kalenterivuosi. Uuden maksun määräämisessä noudatetaan, mitä 1 momentissa säädetään.

Laiminlyöntimaksu määrätään maksettavaksi valtiolle. Maksettavaksi erääntyneelle laiminlyöntimaksulle, jota ei ole suoritettu eräpäivänä, peritään viivästyskorkoa korkolain 4 §:n mukaisesti.

- Maksun määräämismenettely riippuu osin siitä, mistä laiminlyönnistä on kysymys.
- Jos kyse on korjattavissa olevasta laiminlyönnistä (JL 131.1 §:n tai 131.2 § 1-3 kohdat), ennen maksun määräämistä valvontaviranomaisen on aina ensin annettava kirjallinen *kehotus* korjata laiminlyönti vähintään 30 päivän määräajassa. Kehotuksessa tulee olla maininta maksun määräämisestä laiminlyönnin seurauksena. Määräajan päättymisen jälkeen maksu voidaan määrätä 60 päivän kuluessa, jos laiminlyöjä ei ole korjannut laiminlyöntiään. Maksuvelvolliselle on varattava hallintolain mukaisesti tilaisuus tulla kuulluksi ennen päätöksen tekemistä.

- Jätelain 131.1 §:ssä tarkoitetun hakemuksen tekemättä jättämisestä voidaan määrätä laiminlyöntimaksu uudelleen laiminlyönnin jatkuessa aikaisintaan kalenterivuoden kuluttua edellisen maksun määräämisestä.
- Niiden laiminlyöntien osalta, joiden korjaaminen ei ole mahdollista, mutta jotka voidaan toistaa (JL 131.2 § 4–5 ja 8–9 kohdissa mainitut laiminlyönnit), valvontaviranomaisen on ennen maksun määräämistä ensin kirjallisesti *huomautettava* laiminlyöjää ja samalla *kehotettava* laiminlyöntimaksun uhalla olematta toistamasta laiminlyöntiään. Maksu voidaan määrätä vasta, jos toiminnanharjoittaja toistaa laiminlyönnin seuraavan kahden vuoden aikana huomautuksesta tai edellisen maksun määräämisestä. Maksu voidaan määrätä 60 päivän kuluessa laiminlyönnin toteamisesta. Maksuvelvolliselle on varattava tilaisuus tulla kuulluksi ennen maksun määräämistä.

- Laiminlyöntimaksun määräämistä koskevaan päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen JL 137.2 § mukaisesti. Päätös on lähetettävä maksuvelvolliselle todisteellisesti (esimerkiksi saantitodistustodistuksenä), koska valituksen tekemistä ja maksun täytäntöönpanoon liittyvät määräpäivät määräytyvät päätöksen tiedoksisaannista.

Kiitos, saa kysellä myöhemminkin kaikkea 😊

